

[אגרת הרש"ג להנ"ל]

ב"ה כ"א אדר תרצ"א

ריגא

כבוד ידידי הג' הנכבד והנעלה וו"ח אי"א מוהרמ"מ שי

שלום וברכה!

שמחתי מאד לקראת התלגרמה של כבודו שי אשר עלה בידו לשלוח 300 חבילות ואשר הקהלה הבטיחה לשלוח עוד 200 חבילות, ואני שולח לו בזה עוד אדרעסים מספר 205 כבקשתו, (אף שברשימות ששלחתי הנחתי לו אדרעסים עד נומר 392) כאמור במכתבי מי"ג אדר. ואולי אפשר יצליח לו ה' ויוכל לשלוח עוד בבקשה להודיעני מיד.

ובזה אשאר ידידו מוקירו ומכבדו.

שמרי' גו"א

לפי הנומרים אמנם כאן 225, אבל עשרים נמחקו.

אוצר החכמה

תקכה

ב"ה כ' אדר תרצ"א

ריגא

אל התלמיד הנעלה מר חיים זלמן צבי שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

בנדון הנוסח בודאי שצריך להתנהג כן כמו שמתנהג.

בנדון לימוד ספר לקוטי תורה ועוד, בודאי הענינים שם עמוקים, ומכל מקום בלימוד במתינות ובשימת לב איזה פעמים יכולים להבין

אגרת הרש"ג להנ"ל: נעתקה מצילום האגרת.

תקכה

נעתקה מהעתק המזכירות.

במפתח כ"ק אדמו"ר שליט"א, עונש המלאכים, חטא ל' חסרון, מעלת הקב"ע.

מר חיים זלמן צבי: בראשה נרשם, שערעל, טעלז". אגרת נוספת אליו — לקמן תקל.

היטב. וצויתי למלאות בקשתו לשלוח לו כל המאמרים שנדפסו, חנם. וילמוד בהם, והשי"ת יעזר לו ללמוד לשמור ולעשות ולקיים מצות ה' בחיות פנימי, ואם לא יבין דבר יכול לשאול. וישיבו לו אי"ה. כן אם ישנם מחבריו התלמידים שי' החפצים באיזה מאמרים הנדפסים כאשר ידרשו יושלח להם אי"ה.

בנדון שאלתו בענין עונש המלאכים הלא אין להם יצה"ר ואיך שייך בהם חטא ועון.

המלאכים העליונים המה שכלים נבדלים, וההנחה הראשונה היסודית בהבנת ענין זה הוא להבין כי ההשגה העליונה בכלל מובדלת גם מהשכל האלקי המושג בשכל אנושי.

וביאור דבר זה הוא הגם כי שכל אלקי מופלא משכל אנושי (ומבואר בקיצור בהשיחה דשמח"ת תר"ץ) הנה עם זה הרי השכל אלקי המושג בשכל אנושי אינו אלא המשוער בלבד, ואינו דומה כלל להשכל האלקי כמו שהוא לעצמו, וע"ד לימוד התורה בג"ע שהוא שכל אלקי הבהיר כמו שהוא, אבל השכל האלקי המושג בשכל אנושי עדיין אינו אמיתית שכל אלקי.

אמנם בעלי תורה היודעים רזין דאורייתא הנה מצד מעלת ידיעת והשגת הנשמה הנה הם במעלה גבוהה גם ממלאכים היותר עליונים. ומבואר במ"א.

גם דעת וחכמת הכוכבים והגלגלים היא גדולה מדעת בני אדם (שכל האנושי הנקרא וועלטישער שכל) ומעוטה מדעת המלאכים, וכבר החליטו החוקרים הראשונים כי למעלה מגלגל התשיעי אין בו לא מקום מוגבל בקצוות גשמים ולא זמן מוגבל בעבר הוה ועתיד שלנו, ומכל מקום הוא מקום וזמן.

בכל דבר הרי הבחינה (די פראבע) מורה על ענינו העצמי והפנימי, מן העתק צל השמש ממקום למקום במדת ג' או ה' אמות יודעים ומשערים כמה אלפים פרסאות הלכה השמש בעיגול הרקיע, וכן בכל דבר הרי לפי אופנו כן הוא בחינתו.

והנה מזה שלמעלה מגלגל התשיעי אין בו מקום מוגבל בהקצוות שלנו, ומכל מקום הוא מקום גשמי אלא שאין הגשמיות כמו שלנו, הרי

מזה יובן שני דברים. הא' דזה שדעת וחכמת הכוכבים והגלגלים גדולה מדעת בני"א אינו ענין הגדלות שלפי ערך, והוא רק על דרך גדלות אלפים פרסאות על ג' אמות שהוא גדלות מופלא, והב' שמעלה הגדולה הלזו היא מועטה מדעת המלאכים. אשר מזה יובן אופן הפלאת ידיעת וחכמת מלאכי מעלה.

המלאכים העליונים מתחלקים בעבודתם, ישנם מלאכי השרת בשיר וזמרה (מלבד השיר והזמרה הכללי דמלאכים באמירת קדוש) וישנם שעובדים בלימוד זכות במעלת נשמות שירדו למטה בגוף גשמי ועוסקים בתורה ועבודה. וישנם שלוחי השפע רוחני בהבנת עמקות התורה וגודל המצות (והעיקר הוא מדרי' אליהו שהוא במדרי' נשמה, וענינו מבואר במ"א).

המלאכים הם מוגבלים בענינם דזהו ההפרש בין נשמות למלאכים, דהנשמות בירידתם למטה להתלבש בגוף הם בעלי **בחירה**, לא כן **המלאכים** שהם מושללי הבחירה, וזהו שאין בהם יצה"ר.

אבל ענין החטא יפול גם במלאכים, דחטא ענינו חסרון, וכמו שנאמר קולעים אל השערה ולא יחטאו שהם מכוונים אל הנקודה ואינם טועים לאחד מן הצדדים, אבל חטא הוא כשאינו מכוון בדיוק.

כל בעלי השגה גדולה ורחבה הנשענים על שכלם בהבנתם עלולים יותר אל הטעות מאלו העושים כל מעשיהם בקבלת עול שלא לילך אחר הטעם כלל, וזה הי' חטאו של שאול המלך שהלך אחר הטעם והשיב לו שמואל הנביא הלא שמוע מזבח טוב.

ומהאי טעמא גדלה מעלת אנשים פשוטים מקיימי מצות השי"ת בקבלת עול מלכות שמים באמונה טהורה מאלו החכמים שהולכים אחר הטעם שעל בינתם ישענו ועל הרוב טועים בהשגתם וחוטאים אל הכוונה האמיתית שזהו כעין חטא המלאכים שאין הכוונה עבירה כ"א שאינו מכוון אל האמת.

ובדבר שאלתו בהמבואר בגמרא דחולין דק"ה ע"ב, הנה יארכו הדברים בביאורם, ואינו נוגע לעבודה, כלומר ללמוד מזה בהנוגע להנהגת בני"א, ולא דמי לשאלה הא' שזה נוגע מאד בהנהגת האדם שצריכים להתנהג בקבלת עול ושלא לילך אחר הטעם, אבל בענין זה אינו נוגע לעבודה. אך בכללות שאלתו הנה ארז"ל (חגיגה דט"ז ע"א) ששה דברים נאמרו כו' ושלשה כבני אדם, ומהראשונים היו שהשתמשו בהם לצרכי עבודת הבית וכהא דבי רב פפא כו'.

... ויצליח בלימודו בנגלה ובחסידות לעבדו ית' בלבב שלם, וטוב הדבר אשר יהי' לו חברים טובים בלימוד חסידות כי טובים השנים שמדברים ביניהם לבאר ולהסביר כל ענין כראוי לו, והשי"ת יהי' בעזרו בגו"ר.

הדו"ש.

תקכט

ב"ה י"ג ניסן תרצ"א
ריגא

כבוד ידידי הרה"ג הנכבד והנעלה וו"ח אי"א מוה"ר
ישראל שי

אוצר החכמה

שלום וברכה!

קראתי את מכתבו אל ידידנו הרי"פ שי אשר בו כותב שלומד תניא לפני צעירי אגודת ישראל ונהניתי מכללות הענין הן מצד המשפיע והן מצד המקבלים, מצד המשפיע הלא זהו מטרת נסיעתו להאיר אור בהחזקת לומדי תורה ובלימוד דא"ח ברבים ולפעול בכל הענינים, וכמדובר כמ"פ בע"פ ובכתבים, ומצד המקבלים בודאי אשר פועל עליהם לטובה, ובטח מניח כחות לאגדם ולהרחיב חוג השומעים, והשי"ת יעזר לו וימלא משאלות לבבו לטובה ולברכה בכל המצטרך לו בגו"ר.

אוצר החכמה

חפצתי לכתוב אל השומעים בדברי חזוק, אלא שבמכתבו קורא אותם צעירי אגודת ישראל, ואין ברור לי אם זהו יאנג-איזראעל או צעירי אגודת ישראל, הגם שלעצם הענין אינו נוגע כ[ל], אבל בכדי לכתוב להם חפצתי לדעת מפורט מי המה, ואשר ע"כ בבקשה לכתוב לי מי המה, וגם בטח זהו רק סניף מאיזה מרכז בבקשה להודיעני מי הוא המרכז.

והנני ידידו הדו"ש ומברכו

יוסף יצחק

תקכט

נעתקה מצילום האגרת.

מוה"ר ישראל: דזייקאבסאן. אגרות נוספות אליו — לעיל רפג, ובהנסמן בהערות שם.

הרי"פ: ה"ר יחזקאל פייגין — המזכיר.

אגרות קודש - ב (תרפ"ח-תרצ"ג) / שניאורסון, יוסף יצחק בן שלום דוב בר {עמוד 403} (132136)